

Ustalenie początkowej

wartości

Za wartość początkową środka trwałego oraz wartości niematerialnych i prawnych uznaje się :

- w razie odpłatnego nabycia – cenę ich nabycia
- w razie wytworzenia we własnym zakresie – koszt wytworzenia
- w razie nabycia w drodze spadku, darowizny lub w inny nieodpłatny sposób- wartość rynkową, chyba, że umowa określa wartość w niższej wysokości.
- w razie nabycia w formie wkładu niepieniężnego wniesionego przez wspólnika – ustaloną przez podatnika na dzień wniesienia wkładu wartość poszczególnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, nie wyższą jednak od ich wartości rynkowej (1) [\[1\]](#)

Cena nabycia jest to cena z rachunku lub umowy kupna-sprzedaży powiększona o koszty uboczne, do których zaliczamy cło, koszt montażu, transport, ubezpieczenie w drodze.

Na koszt wytworzenia składają się ceny zużytego materiału, wynagrodzenia pracowników, składki ZUS pracowników, wartość usług obcych oraz innych poniesionych kosztów. Ponadto zalicza się koszty ogólne firmy, naliczane w sposób procentowy. Nie zalicza się kosztów ogólnych zarządu i kosztów sprzedaży.

W przypadku ulepszenia środków trwałych wartość początkową powiększa się o sumę wydatków poniesionych na ulepszenie, w tym także o wydatki na nabycie części składowych lub preferencyjnych, których jednostkowa cena nabycia przekracza 1000 PLN. Środki trwałe uważa się za ulepszone jeżeli wydatki poniesione na to powodują wzrost ich wartości użytkowej, w stosunku do ich wartości przed ulepszeniem.

Odpisów amortyzacyjnych można dokonywać miesięcznie, kwartalnie lub raz na koniec roku.

Odpisy miesięczne dokonywane są od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym rozpoczęto użytkowanie środka trwałego. Zakończenie amortyzacji ma miejsce w ostatnim dniu miesiąca, w którym przedmiot został sprzedany lub zlikwidowany albo w którym wartość dokonanych odpisów zrównała się z jego wartością początkową.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się w wartości brutto. Przez wartość brutto rozumie się, w tym przypadku wartość początkową, okresowo aktualizowaną, ale bez podatku od towarów i usług, w przypadku płatników tego podatku.

Stawki amortyzacyjne dla poszczególnych środków trwałych ogłaszane są w Wykazie Rocznych Stawek Amortyzacyjnych.

Istnieją dwie metody amortyzacji środków trwałych :

- liniowa
- degresywna

Amortyzacja liniowa polega na tym umownym przyjęciu, iż środki trwałe zużywają się jednakowo w każdej jednostce czasu, bez względu na to, czy i w jakim stopniu są one wykorzystywane w procesie produkcji lub wymiany, czy też są nieczynne. Jest to tzw. Metoda amortyzacji równomiernej.

Metoda degresywna jest metodą amortyzacji nierównomiernej, w której zakłada się, że zużycie środka trwałego kształtuje się różnie w poszczególnych okresach ich użytkowania. Stosuje się ją zazwyczaj przy amortyzacji maszyn lub urządzeń mających charakter produkcyjny.

W pierwszym roku używania środka trwałego amortyzacja obliczana jest od jego wartości brutto według stawki podwyższonej współczynnikiem do 2,0 lub w przypadku gmin zagrożonych bezrobociem strukturalnym do 3,0. W następnych

latach odpisy ustala się od wartości netto na początek roku.[\[2\]](#)

Biuro Rachunkowe „Marad” stosuje metodę liniową przy amortyzacji zestawu komputerowego zakupionego w dniu 16.08.1998 roku.

Przykład :

Założenia :

- wartość początkowa środka trwałego wynosi 4 156 PLN, na dzień 16.12.1998 rok
- roczna stawka amortyzacyjna przy metodzie liniowej – 30%

Odpisy amortyzacyjne w poszczególnych latach kształtować się będą :

- w 1999 roku – $4\ 156 \times 30\% = 1246,80$ PLN
- w 2000 roku – $4\ 156 \times 30\% = 1246,80$ PLN
- w 2001 roku – $4\ 156 \times 30\% = 1246,80$ PLN
- w 2002 roku – $4\ 156 \times 30\% : 12 \text{ m-cy} \times 4 \text{ m-ce} = 415,60$ PLN

Miesięczna rata amortyzacji wynosi 103,90 PLN.

Jej wartość wpisuje się do księgi przychodów i rozchodów na podstawie dowodu księgowego sporządzonego w oparciu o prowadzoną ewidencję środków trwałych.

2. Kosztem zaliczanym do pozostałych wydatków w firmie „Marad” jest także zakup wyposażenia, jakim jest kserokopiarka. Wartość brutto jej nabycia została wpisana jednorazowo do księgi przychodów i rozchodów w dniu nabycia.
3. Rzeczowe składniki majątku nabywane w celu prowadzenia działalności o wartości nie przekraczającej 1 000 PLN i dowolnym okresie użytkowania, nie wymagają dodatkowego ewidencjonowania. Dokonuje się zapisu pełnej wartości ich nabycia lub wytworzenia w księdze podatkowej w

kolumnie 14.

Do składników tych zaliczamy sprzęt biurowy, aparaturę itp.

3. Opłaty za energię elektryczną oraz zakup węgla w proporcji wynikającej z użytkowanego lokalu
4. Opłaty za telefon na podstawie bilingu
5. Wydatki związane z naprawą i konserwacją urządzeń
6. Koszty ubezpieczeń OC i NW oraz wydatki na zakup paliw, olei, części, w związku z użytkowaniem w działalności samochodu osobowego
7. Kwoty podatku od nieruchomości dotyczącego pomieszczeń wykorzystywanych do celów prowadzenia działalności
8. Koszty związane z realizacją płatności, czyli koszty przekazów pocztowych oraz prowizje od dokonywanych wpłat bankowych
9. Koszty prenumeraty fachowych czasopism
10. Zakup artykułów biurowych, opłaty skarbowe od zawieranych umów kupna-sprzedaży oraz zakup znaczków pocztowych
11. Składki ZUS wspólników
12. Koszty reklamy i reprezentacji prowadzonej w sposób publiczny, czyli skierowanej do ogółu potencjalnych klientów. Chodzi tu przede wszystkim o reklamę radiową oraz prasową, a także o wszelkiego rodzaju działania mające na celu umożliwienie ogółowi potencjalnych nabywców usług zapoznanie się z zaletami przedmiotu reklamy. Zalicza się tu także wydatki związane z rozlepianiem plakatów na tablicach reklamowych.
13. Wydatki na kawę, herbatę dla wspólników oraz środki ochrony indywidualnej i środki czystości

Omówione powyżej koszty ewidencjonowane są w podatkowej księdze przychodów i rozchodów w kolumnie nr 14, jako „Pozostałe wydatki” oraz w kolumnie nr 15, jako „ Razem wydatki”.

Przykłady tych księgowania przedstawiono w aneksie na stronach

Ustalenie dochodu z działalności gospodarczej w firmie „Marad”

U podatników osiągających dochody z działalności gospodarczej i prowadzących księgi przychodów i rozchodów dochodem z działalności jest różnica pomiędzy przychodem a kosztami uzyskania

- powiększona o różnicę pomiędzy wartością remanentu końcowego i początkowego towarów handlowych, materiałów podstawowych i pomocniczych, półwyrobów, wyrobów gotowych, braków i odpadków – jeżeli wartość remanentu końcowego jest wyższa niż wartość remanentu początkowego, lub
- pomniejszona o różnicę pomiędzy wartością remanentu początkowego i końcowego – jeżeli wartość remanentu początkowego jest wyższa

Dochodem lub stratą ze sprzedaży składników majątku trwałego związanego z prowadzoną działalnością jest różnica pomiędzy przychodem uzyskanym ze sprzedaży a ich wartością wykazaną w ewidencji środków trwałych prowadzonej do celów stosowania odpisów amortyzacyjnych, powiększona o wartość dokonanych odpisów amortyzacyjnych.[\[3\]](#)

W firmie „Marad” sporządza się zawsze na koniec roku podatkowego inwentaryzację, w celu ustalenia dochodu z działalności gospodarczej.

Spis z natury sporządzony w omawianej firmie na dzień 31 grudnia 1999 roku nie zawiera żadnych pozycji, ponieważ w dniu jego sporządzenia firma nie posiadała materiałów podlegających inwentaryzacji.

Poszczególne składniki inwentaryzacji wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia. Po przeprowadzonej wycenie

składników ujmuje się ich wartość w podatkowej księdze przychodów i rozchodów, poprzez wpisanie sumy wartości wszystkich składników objętych spisem w jednej pozycji.

W celu ustalenia tej sumy sporządza się odrębny, szczegółowy wykaz inwentaryzowanych składników, który należy przechowywać wraz z podatkową księgą przychodów i rozchodów.

Na podstawie ogólnych sum rocznych na oddzielnej karcie podatkowej ustala się dochód osiągnięty w danym roku podatkowym. W tym celu wielkość przychodu osiągniętego w roku podatkowym, który ukazuje kolumna nr 9 pomniejsza się o koszty uzyskania tego przychodu.

Biuro Rachunkowe „Marad” wysokość kosztów uzyskania przychodu oblicza w następujący sposób:

Wartość spisu z natury na początek roku podatkowego + wydatki poniesione na zakup materiałów + wydatki z tytułu kosztów ubocznych zakupu – wartość spisu z natury na koniec roku podatkowego + pozostałe wydatki = koszty uzyskania przychodu

Różnica między przychodem a kosztami jego uzyskania wyraża dochód z działalności gospodarczej, który jest podstawą opodatkowania.

Należny podatek dochodowy firma „Marad” oblicza według tabeli przedstawiającej skalę podatkową w 1999 roku :

Tablica nr 5

Podstawa obliczenia podatku w PLN		Podatek wynosi
Ponad	Do	
	29 624	19% podstawy obliczenia minus kwota 394,80
29 624	59 248	5 233,76+30% nadwyżki ponad 29 624

59 472	14 120,96+40% nadwyżki ponad 59 248
--------	-------------------------------------

Według ustawy w roku 1999 zwolnione od podatku dochodowego rocznego są uzyskane dochody do kwoty 2077,88 PLN. Podatek dochodowy od takiej kwoty wyniósłby 394,80 PLN. O tą kwotę pomniejsza się podatek dochodowy od dochodu mieszczącego się w pierwszym przedziale skali podatkowej.

Zestawienie przychodów i rozchodów firmy „Marad” za rok 1999 przedstawia się następująco :

1. Suma przychodów..... 39 297,00
2. Koszty uzyskania przychodów :
3. wartość spisu z natury na dzień 31.12.1998 roku.....
173,28
4. wydatki na zakup materiałów..... 2 126,43
5. koszty uboczne zakupu..... 256,34
6. minus wartość spisu z natury na dzień 31.12.1999
roku..... 242,28
7. kwota pozostałych wydatków..... 10 018,99

Razem koszty..... 12 332,76

3. Dochód za 1999 rok..... 26 964,24

Na osobach prowadzących działalność gospodarczą ciąży obowiązek dostarczenia do właściwego urzędu skarbowego zeznania o wysokości osiągniętego dochodu lub poniesionej stracie w danym roku podatkowym.

Zeznanie to składa się w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy. Na podstawie tego zeznania ustala się różnicę pomiędzy podatkiem należnym za dany rok a sumą przekazanych zaliczek. Jeżeli należny podatek jest większy, podatnik zobowiązany jest do wpłacenia brakującej kwoty.

W ciągu roku podatkowego podatnik obowiązany jest do wpłacania miesięcznych zaliczek podatku dochodowego. W tym przypadku przy ustalaniu dochodu nie muszą występować stany wynikające

ze spisu z natury, ponieważ nie ma obowiązku jego comiesięcznego przeprowadzania.

W okresie od stycznia do listopada zaliczki wpłacane są do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą. Natomiast za miesiąc grudzień wpłaca się do wysokości zaliczki za listopad w terminie do 20 grudnia. W tych samych terminach składa się także deklarację PIT-5.

Przykład deklaracji PIT-5 przedstawiony jest w aneksie na stronach 111-115

Przykład obliczania podatku w firmie „Marad” :

Sierpień 1999 rok.

Osiągnięty dochód..... 3512,00

Majda Marcin : 80% dochodu firmy, czyli..... 2809,60

minus składka na ubezpieczenie zdrowotne..... 71,93

kwota podatku należnego..... 461,89

Majda Mieczysława : 20% dochodu firmy, czyli..... 702,40

minus składka na ubezpieczenie zdrowotne..... 71,93

kwota podatku należnego..... 61,52

Z powyższych obliczeń wynika, że Marcin Majda zobowiązany jest wpłacić miesięczną zaliczkę oraz złożyć PIT-5 w terminie do 20 września 1999 roku.

[\[1\]](#) B. Michałczyk „ Podatkowa księga przychodów i rozchodów”
Wyd. Michałczyk i Prokop, Łódź 2000 r. str. 87-88

[\[2\]](#) T. Kiziukiewicz, K. Sawicki „ Rachunkowość małych firm ”
Wyd. PWE, Warszawa 1998 r. str. 135-137

[\[3\]](#) B. Michałczewski „Podatkowa księga przychodów i rozchodów
„ Wyd. Michałczyk i Prokop s.c. Łódź 2000 r. str. 137

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy -
potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę
[pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach
prawa.